

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára: Egyszerre 15 K. Negyedévre 380 K. Tanulóknak, jegyzőknek 12 K.
Egy szám ára 30 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. - Megjelenik minden vasárnap
Nyílttér soronként 80 fillér.

Székelyudvarhely asszonyainak.*

Ezredünk nevében, köszöneteinket
Zöld levelek gyanánt fonjuk koszoruba,
A nekünk juttatott selyem-lobogóért!
Legyen e néhány sor élő bizonyosága
Igaz szívből jövő legmélyebb hálánknak
S pótolják ezek a legnemesebb babért!

Székely női szívek drága ajándéka?
Ezredünk gyönyörű Mária zászlója
Vezesse továbbra minden tetteinket,
Hogy kitarva végig, hazáért, királyért,
E lobogó alatt vívjuk ki vitézül,
Isten kegyelméből teljes győzeimünket!

Hazafias üdvözléssel

a nyolcvankettesek nevében

Papházy ezredes,
a 82. gyalogezred parancsnoka.

(Tahori posta 363. 1918. III. 12.)

* Székelyudvarhely város hőlgyközönsége a mi szeretett házi ezredünket, a vitéz 82-es ezredet még 1914. őszén egy seiyem Máriás zászlóval ajándékozta meg. Az ezred azonban a Kárpátokban, hol Volhinia síkságán, hol Doberdo szikláján, hol pedig Erdély keleti határán fogta fel és verte vissza erős lelkével és kemény karjával a rénk ördönő ellenséget, s így a díszes ajándék-lobogót, a szeretet ezen szimbolumát átadni az ezrednek nem sikerült. Az években keresztül a plehánia-templomban várt átadára, melyre csak a Vas-Székely-szobor leleplezésekor nyílt alkalom, a mikor is az ezred ide érkezett parancsnoka nemcsak Tóth Kálmán, hátaltelt szívvel fogadta és vette őrizte Székelyudvarhely város hőlgyeinek ajándékát, melyre most érkezett a fenti meglephangu, szép köszönet, melyet orfomünkre szolgál, a mi ajándékész közönségünkkel, közölni.

Feltámadás.

Vad szél zugatta meg az idők terebélyes, vén fáját s négy — szenvedéssel teli — év leforgása alatt sok, igen sok virág hullott le róla, mielőtt még gyümölcsé érlelődött volna; igen-igen sok tölgy is kidőlt már és szomorú merengéssel állapodtunk meg a gondolatnál: mi lesz velünk, ha ez a „nagy folyóhó“ tovább is teregeti sötét leplét. S im, kisüt a napsugár, kicsalja a magból a növényt, a fából a rügyet, a madár dalos hangját, az emberi kebelből a reményt, a kétkedőből a hitet, hogy higgyen, mert jelentkezik az élet, a feltámadás, a megújulás, hiszen jön a tavasz, sőt itt is van már.

Igen, itt a tavasz. Eljött miközénk újra, hogy ismételten friss — és most már tartós, sőt soha ki nem alvó — életre fakassza sok ledőlt reményünk gyenge virágát, temérdek vágyunk és imádságunk dédelgetett tárgyát és kimondhatatlan epekedésünk legszebb ideálját, melyért annyi hősnak a szíve vérzett, oly sok anyának és hitvesnek keble tört meg, annyi árva könnye ömlik érte, s az egész

emberiség fájdalmas sóhaja türelmetlenül esdi.

Tavasz van. Tavasz az emberi lélekben s a természetben egyaránt s ilyenkor tavaszszal, az új életáramlás megindulásán jól eső érzéssel konstatáljuk a Háboru epedve várt tavaszát — a Békét, a nagy, szent, általános békét, melynek tavaszelőhírnöke volt a háboru dörmesztő fagyától átjárt, sokáig visszafojtott, de végre is a természetet le nem győzhető bizonyíték: az orosz béke. Hiába takarja hó a bérczi tetőt! a tavasz kedves hírnöke a hótakarón is keresztül töri gyenge kis fejét s az első kis hóvirág után jön a kettő, három, tíz... száz... millió, mindmegannyi hirdető az életet, a megújulást, a feltámadást. S valamint nincs ugrás a természetben, azonképpen kell fakadni a világfelfordulásból is az alkotásnak, az újraéledésnek, az Élet tavaszának, a — békének. Hiába akarják szentségtörő kezek az új hajtást letörni:

az életre kelt csira nem nő visszafelé, meg nem semmisül, mert ez a természet rendje, mely ellen ember nem tehet. S már repedezik a fagyos burok, nyílik a mesterségesen fagyasztott kéreg, bárhogy is iparkodik Loyd George és Clemenceau istentelen keze összetartani azt; a német-magyar-osztrák verőfények tavaszi lágy szellője olvasztja a fagyot, melyen át előtör nemsokára a lelkek sovárgott tavaszi szép hóvirága, a — béke. Az életre hívó fuvalom a gyökeréhez ferközött már a repedéseken át s mi, szemlélők, lesve-lessük: mikor dugja ki fejét a szép hófehér tavaszi virág ott is, hol még annyi sok az ellensége. Talán — nemsokára, hiszen tavasz van s a műértő kertészi kéz könyörtelenül hárit el minden utjába gördített akadályt.

Jövel hát te kedves tavaszi szép fehér virág, jövel te lelkek tavasza: Béke! szj.

Építő- és faiparvállalatok fejlesztése.

Dr. Jankovich Pál tb. megyei főorvos, székelykereszturi járási tisztviselő orvos ur az „Udvarhelyi Híradó“ ez évi 5. számában „Erdély jövőjének biztosítása“ cím alatt igen értékes és a gyakorlati kivitelre valóban időszertű eszmét adott közre az építkezésekről.

Ezen eszme terjesztését és az ennek gyakorlati kivitelére irányuló törekvést nem az tette időszertűvé, hogy az építkezések régi módszerének a közegészségi viszonyokra hátrányos voltát az ennek megállapítására hivatott orvos ismertette és votette fel az eszmét, hanem időszertűvé tette különösen az, hogy a lakosság nagyobb részének építkezési rendszerében hiányzik az egészségre és a vagyoni helyzetre egyaránt szükséges előnyös módszer és az ezidőszertű kor szellemének és kívánalmainak megfelelő mérvű előrehaladottságot feltűntető lakásberendezés. Mindenesetre örvendetes és biztatóan ható tény, hogy ezen nagyfontosságú kérdés megoldásának szükséges voltát az erre leginkább hivatott helyről: az orvosi karból hozták nyilvánosságra. Ez által a legilletékesebb helyről van igazolva a köztudatban is, eléggé széles körben élő azon tény, hogy nem csak kivánatos, hanem az életfenntartáshoz szükséges élelmiszer biztosításának kérdéséhez hasonlóan elodázhatlan és elengedhetlen feladatot képez a célszerű építkezés kérdésének megoldása és ebből következőleg mindenekelőtt a felvetett eszme gyakorlati kivitelét ismertető módszerek megbeszélése.

A mult és az ezidőszertű építkezés módszerének a változtatás, avagy módosítás szükségességét igazoló tényezőit a lakóházak és a gazdasági épületek elhelyezésében, építésmódjában és berendezésében feltalálhatjuk Székelyudvarhelyen is s éppen ezért az ezeket igazoló adatok gyűjtése céljából nem kell messzire fáradjunk. És mert ezeket a tényezőket itt is megtaláljuk és közvetlen közelből megtekinthetjük, szükségtelennek tartom ezek leírásával foglalkozni. E helyett

a kedvezőtlen avagy célszerűtlen állapot megszüntetésére és a kívánt célhoz vezetésre alkalmas módszer keresését vélem mindenekelőttvaló teendőknek.

A kívánt célhoz vezető módszer megtalálása nem tartozik a nehezen megoldható feladatok közé. Nehezen megoldhatónak tekinthető a célszerű építkezés gyakorlati kivitele, különösen a célszerűen épített és kollón berendezett, mezőgazdasági épületekkel kapcsolatos lakóházakhoz szükséges anyagok és iparcikkek drága volta miatt és amiatt is, mert ezek ellensúlyozására alkalmas és egyszerű építő iparvállalat Udvarhelyvármegyében nincs. Vannak ugyan építővállalkozók, ezek azonban egymástól függetlenül, egymás támogatása és az építkezés olcsóbbátevésére alkalmas alapfeltételekkel rendelkezés nélkül dolgoznak.

Hogy az építkezés terén elérjük és a jövőre biztosítsuk a vagyoni helyzetre és az egészségi viszonyokra egyaránt szükséges viszonyokat, vélem szerint mindenekelőtt az épületanyagok és az iparcikkek képező berendezés olcsóbbá tételére alkalmas módszer bevezetésére kell törekedni. Ezen feladat megoldása magától érthetően az építővállalkozók működési és érdekkörébe tartozik. Ugy vélem, hogy ezen feladatot helyesen oly módon oldhatók meg az építővállalkozók, hogy lemondva a kizárólag saját számla javára avagy kárára történő működésben nyilvánuló gyakorlatról: kölcsönös egyetértéssel és közös költségen vásárolnának épület- és butorrészeket stb. feldolgozásra alkalmas ordóreszeket; fűrész-, téglá- és épületalkatrészgyárat létesítenének; ezeket később a faipari szakhoz tartozó kisiparosok részére szükséges faanyagok beszerzését illetően könnyen hozzáférhetővé tennék és ily módon nemcsak az építkezést tennék olcsóbbá és saját részükre is jövedelmezőbbé, hanem emellett előmozdítanák a faiparnak vármegyénkben való fejlődését is.

Kétségen felül állónak tartom, hogy ily értelmű és célú szövötközés és az érdekeltek együttlét orvól munkálkodása esetén az építkezés jelentékeny mérvben olcsóbbá tétetnék, az építőipar boldítható időn belül jelentékeny mérvben

fellendülő, aminek következtében a jobb módú közéleti lakosok is építőiparvállalatra bízják lakóházuk és gazdasági épületeik felépítését és berendezését.

Addig is míg szövetségi alapon álló építővállalatok létesülnének, igen czélszerű lenne, ha orvos, építésmérnök, mezőgazda és szakértő háztartásvezetőnő egyetértő megállapodása alapján tervrajzok készíttetnének a földműveléssel foglalkozó kiabirtokosok részére építendő lakóházakról és gazdasági épületekről és az ily tervrajzok rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg arra irányulna a törekvés, hogy egyelőre legalább is a nagyobb községekben a kiabirtokosok közül néhányan ily alapon, mintá gyanúat is szolgáló épületeket létesíttetnének és hogy az ily épületek felszerelése és berendezése is szakértők utbizgatása mellett történjék. Bizonyosra vehetjük, hogy a követelményeknek mindenben megfelelően történő építkezés, hova tovább szélesebb körre terjedően követésre találva.

Köztudomás szerint Erdély jövőjének biztosítását illető programmban, nem utolsó helyen szerepel, a fürdők kiépítésére irányuló törekvés is. Éppen ezért itt alkalomszerűnek tartom rámutatni a jelentékeny fürdőhelyeken meghonosulva levő azon rendszerre, mely szerint a fürdőhelyek területén vagy ezek közelében a magánlakóházak nagyobb része fürdővendégek befogadására is alkalmas módon van építve és berendezve; ami a tulajdonosok részére jelentékeny jövedelmet biztosít. Nem lenne czélszerűtlen ezt a módszert bevezetni és meghonosítani, erre alkalmas fürdők-nél Udvarhelymegyében is.

Az építő vállalkozók és a faipari szakhoz tartozó iparosok érdekkörét tekintve, nem hagyhatók figyelmen kívül a nagyobb méretű iparvállalatok létesítésére irányuló törekvések, amelyek jelentékeny mérvű építkezéseket tesznek majd szükségessé. Sem Székelyudvarhely város, sem pedig Székelykeresztúr nem tekinthető a mai kor követelményeinek megfelelő épületekkel tulságosan bővelkedőnek. Ezzel szemben tény az, hogy a lakosság részéről eléggé fokozódott mérvben nyilvánul meg az óhaj a kedvezőbb lakásviszonyok közé jutás iránt.

Ha az udvarhelymegyei építővállalkozók és a faiparral foglalkozó kisiparosok a most felsoroltakat figyelembe veszik és az ezekhez fűződő saját érdekeiket mérlegelik: bizonyára arra a következtetésre fognak jutni, hogy valóban idő és czélszerű lesz egyesült erővel arra törekedniük, hogy közös költségen erdőt vásároljanak, ezt saját gyárban félégyrtmányá feldolgozzák és így adják át megfelelő árban az illető vállalatoknak avagy iparosoknak.

Bizonyosra veszem, hogy a fanyagnak az építő vállalatok és faiparosok által való ily értelmű beszerzése nem csak az építőipar és a faipar fellendülését vonná maga után, hanem, mintegy természetesen megszüntető hőmérsékletnek a lakosság részére jövedelmet alig, a fanyag drágulását azonban eléggé érezhetően biztosító módon történő kihasználását.

Egyelőre csupán ezeket tartottam szükségesnek felsorolni, mint oly tényezőket, amelyeket az érdekeltek által megfontolandónak vélek, kérve dr. Jankovich orvost urat, igen lényeges eszméjének megvalósítása érdekében további érdemes munkálkodásra.

Sz.

A Székelyudvarhelyi Zálogkölcson-Intézet és Betéti Pénztár f. évi közgyűlését nem mint tévesen közöltük 9-ikén, hanem április 7-ikén, vasárnap d. e. 11 óra-kor tartja meg hivatalos helyiségében.

Hirdetés.

A székelyudvarhelyi iparos tanoncziskolához f. évi április 1-től kezdődő hatállyal egyik közismereti osztály heti 4 órában való tanítására tanítással bízott szerzőn foglalalkozó egyén keresetlik. Az érdekeltek hajlandóságukat f. évi április 3-ig közölik Paál Sándor igazgatóval.

A székelyudvarhely—csik-szeredai vasut megépítése.

A székelyudvarhely—csik-szeredai vasut kiépítését bár az 1895. évi VII. t.-cz. biztosította, s annak megvalósítása érdekében e hasábkon tenger festék elfogyott, a közgyűlési termekben tenger szó elhangzott és hány, de hány „illetékes helyen“ tört nyilatkozat lett oda, hová a tavalyi hó — mindeközben abban komolyabb mozzanat nem történt.

Meg van állapítva, hogy Udvarhelymegye kezdettől fogva vasut tekintetében a székelyföldi megyék közt a legmostohább elbánásban részesült, noha kormányfőri mondotta, hogy mi Csik-kaal együtt abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy szociális érdekeink összeesnek az ország, a kereskedelmi politika érdekeivel és ennek dacára, fontos életkérdéseink nem találtak eleddig komoly támogatásra, a mit megerősít Ugron Gábor erdélyi királybiztosnak belügyminiszter korábban tett következő nyilatkozata:

— A mi az erdélyrészi területeken a háboru előtt történt, csak annak megállapítására szolgálhat, hogy az erdélyi politika minden téren milyen ne legyen...

Hogy az erdélyrészi érdekekkel és specziel Udvarhelymegye érdekeivel most komolyan foglalkoznak, arról bizonyít az a leirat, melyet a székelyudvarhely—csik-szeredai vasut kiépítése tekintetében Sztéryni kereskedelemügyi miniszter Csik-megye feliratára válaszul adott. A jelentőség teljes leirat, melyhez joggal fűzzük kívánságunk megvalósítását, a következő:

Hivatkozással mult évi november hó 30-án 14673—1917. ai. szám alatt a törvényhatósági bizottság rendes őszi közgyűlésében hozott véghatározatának arra a részére, mely szerint a közönség az erdélyi vasutpolitika irányításánál legelső sorban kívánja megvalósítani Székelyudvarhelynek Csik-szeredával való vasuti összeköttetését, — értesitem a közönséget, hogy az 1895. évi VII. törvényzikkal elrendelt szóban levő államvasuti vonal létesítését nemzeti és hadászati szempontokból magam is sürögösznek tartom.

Egyebekben a magyar királyi államcsutak kálózatán a háboru lezárását követő legközelebbi években szükséges beruházásokra és a hálózat további fejlesztésére nézve programot állítatok fel, melynek keretében a székelyudvarhely—csik-szeredai vonal kiépítése és a héjjasfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut állami megváltása és elzárásaitása tervbe van véve.

Budapest, 1918. évi márczius hó 5-én.

Sztéryni s. k.

Bizalommal oltelve várjuk a székely érdekek iránt jóindulattal eltelt miniszter további lépéseit.

VÁROS.

Mező és erdőgazdák felmentése. A hatóság lejhivja azokat a mező és erdőgazdákat, valamint alkalmazottakat, akiknek felmentésük folyó évi április hó 30-án lejár, hogy újabb felmentésük iránt a névjegyzéket 4 példányban elkészítve a városi tanács katonai ügyosztályához azonnal adják be.

Rekvirálják a sertéseket. A hadsereg részére szükséges százezer darab zairsortés biztosítása czéljából tudvalevően a közlelmező Hivatal felszólította az állattartókat, hogy sovány sertéseiket a maximális áron felül egy koronás prémium mellett ajánlják föl a sertésforgalmi irodának. Ertesülésünk szerint ily módon csak tizenkétezer darab sertést sikerült biztosítani, miért is a kormány elrendelte a sovány sertések rekvirálását is. Hogy a szükséges mennyiséget biztosítsák, az a rendelkezés történt, hogy az ötven kiló súlyhatárt tíz kilóval lezállították. Ilyenformán tehát a negyven kilógramos sovány-sertéseket is rekvirálják.

Átvonuló csapatok elhelyezése.

— Tájékoztató a közönség részére. —

A nyugati fronton nap nap után olért fényes hadi sikerek s a keleti fronton már megkötött béke és a folyamatban levő béke tárgyalások azzal kecsegtetnek, hogy a végleges békés állapotoknak küszöbére állunk. A békekötések eredménye első sorban is egyelőre egy részleges leszerelés lehet, amelyet az általános leszerelés csakis katonai uton, katonai hatóságok vezetése alatt fog megtörténhetni.

E leszerelésben városoknak is jelentős szerep fog jutni, egyrészt azért, mert a 82 ca. és kir. gyalog ezred székelye és kiegészítő parancsnok-sága itt van, más részt pedig azért, mert a keleti frontról és az ottani elleneséges területekről visszatérő csapataink utiránya városokon keresztül vezet.

Mivel gyorsabb menetben fog a leszerelés megtörténni, annál több és több csapatot fog a városban rövidebb-hosszabb egymásutóban átvonulni. E csapatok tisztjeinek, legényeikének, állatainak elhelyezése a városban fog megtörténni, de itt fognak elhelyeződni a leszerelés lebonyolítására hivatott különböző katonai hatóságok és hivatalok is. E hatóságok és hivatalok a fenn-tartásukhoz szükséges összes kellőket (asztalokat, más bútorokat és ideiglenesen szükséges berendezkedési tárgyakat) természetesen nem huzcolhatják magukkal.

Időszerűnek tartom tehát azt, hogy a közönséget már most tájékoztassam s felkérjem a leszerelésnek minél simábbá tételre végett a munkálataiknál a hatóságok támogatására. A háboru eredményes befejezéséhez épen olyan fontos a leszerelés szabatos lebonyolítása, mint a harcsteren való sikeres működés.

Az előbb említettekől következik az, hogy már most is, de később még inkább fel fog annak a szükségére merülni, hogy egyes katonai személyek elhelyezésére magánosoktól kell szállást igénybe venniük. Eő fog fordulni az is, hogy szálláson kívül más szükségleti tárgyakat is requirálni kell. Ezt azért hangsúlyozom, mert tudomásomra jutott, hogy egyesek azt hirsztelik, hogy a requirálások ideje már lejárt s már requirálni nem lehet. A dolog azonban sem így áll, s hogy a közönség a requirálások megtagadásának kellemetlen következményeitől megkíméltessek, figyelmeztetek mindenkit, hogy a hadiszolgáltatási törvény rendelkezései most is teljes szigorukban fentállanak s aki a kívánt szolgáltatások teljesítését megtagadja, nem csak hogy kellemetlenséget okoz magának, hanem még szigoru büntetésnek teszi ki magát. (600 korona pénzbüntetés és két hónapig terjedhető elzárás.)

A hatóság requirálási jogi kiterjed ingatlanokra, ingókra, köztük mindennemű felszerelési és használati tárgyakra, mint edényekre, számszámokra stb.

Joga van a hatóságnak lakást és más személyes szolgáltatást is igénybe venni s valamely munka végzésére egyeseket kirendelni.

Megjegyzem, hogy requirálásnál a katonai hatóság a közigazgatási hatósággal együttesen köteles eljárni. Az igénybe vett tárgyakról a felek mindig kérjenek elismervényt, melyen a közreműködő polgári egyén köteles az átvettelt igazolni.

Hogy a katonai személyek által igénybe vett lakások szálláspénzeinek kiutalásánál fennakadás és késedelem ne álljon be, a közönséget felkérom, hogy amint egy katonai személy részére szállást adott, az illetőt a városi tanácsnál kapható bejelentési lapon azonnal jelentse be. A további teendőket a tanácsnál az ezzel megbízott tisztviselő fogja megmondani. Most csak arra hívom még fel a figyelmet, hogy a szálláspénzeket minden hó 15-ig mindig ki fogom utaltatni s mindenki fel fogja vehetni az előző hóra esedékes szálláspénzt a városi pénztárnál a hónap 15—20 napja között.

Dr. Majthényi polgármester.

Színészek jönnek.

Mezei Kálmán az erdélyi II. ik színi kerület igazgatója jól szervezett társulatával előadásait április 13-án kezdi meg.

A társulat névsora a következő: nők: Fülredy Ilonka szubrotta énekesnő, F. Csók Vilma coloratur-énekesnő, Aczél Mariska drámai hősnő, S. Jakobi Olga szende, énekes naiva, Komor Emma anyja és komika, Földesné Terezi, Németh Józsa, Szemző Adel segédszínésznők, Ungváry Erzsébet karmesternő, Darásné Erzsébet ruhátárnok. — Férfiak: Mezey Kálmán főrendező, jellem és kedélyes apa, Fehér Imre hős szerelmes, Sándor Ferencz rendező, jellem, Darás József tánczos komikus, Fehér Tivadar kedélyes apa, Vas Mihály lírai szerelmes, Rácz Károly énekes bonviván, Erdődy Lajos pénztáros, Komor Géza (2 segéddel) kellekes és díszletmester.

Az előadásra kerülő darabok közé fel vannak véve: Énekes művek: Tavasz és szelvény, Sztambul rózsája, Golem, Paccirta, Vandergold kisaszony, Legénybucsu, Tiszavirág stb. — Próza művek: Föltökénység, A szerető, Vengerkák, Ciklamek, Kisártetek, Kisaszony férje, Dolián papa stb. újdonságok.

A hat hétre tervezett időny alatt 12 előadásra szóló szelvénybérletek lesznek kiadva; a bérletek gyűjtését Fehér Imre titkár eszközli, azokban azok már most előjegyezhetők lapunk kiadóhivatalában. Bérlet árak: páholy 150 K, oldal- és támlásszék 40 K, körszék 32 K, zárt-szék 25 K.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár közgyűlése.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár 24-én tartotta közgyűlését, melyen az igazgatóság a 36. ik üzletéről számolt be. A közgyűlésen Steinburg Ottó vezérigazgató elnökölt, ki bemutatta a 1917. év mérlegét és az igazgatóság jelentését.

Az 1917. üzletét is a pénz bőséges volta jellemzi, mely egyrészt lehetővé tette, hogy az adósok váltóadóságuk jelentékeny részét visszafizessék, a mi másrészt pedig az új anyag kihelyezését lehetővé tette. A visszafolyó pénz egyrészt értékpapírokba fektették, a miből kifolyólag az értékpapíralomány 1 millió 256 ezer 750 K-t képvisel, melyből a hadikölcsön kötvény 750 ezer K-t tesz ki. Az intézet betétállománya 5 millió 191 ezer 347 K, a mi, tekintve, hogy az év folyamán két ízben eszközölt a pénztár hadikölcsön jegyzést, kétségtelenül jele a pénz bőséges voltának és a közönség megnyilvánuló bizalmának. A forgalom a háborús év alatt bizonyos stagnációt tüntet fel, mely abban lelő indokát, hogy az intézet semmi kockázatos konjunkturális üzletekben nem vett részt és takarékpénztári jellegét szigorúan megőrizte.

A mérleg főbb adatai a következők: pénztárkészlet 295,806 K, leszámított váltók 1.778,739 K, jelzál. kötelezetvények 1,606,637 K, folyószámlák 1,140,399 K, intézeti házak 173,452 K, értékpapír 1,141,204 K, részvénytulaj. 600,000 K, tartalékalap 109,266 K, külön tartalékalap 86,569 K, nyugdíjalap 249,656 K, betét 5,191,347 K, nyereség 57,442 K, melyből a különböző jutalékok levonása után 37,337 K 70 f. tiszta nyereség marad a közgyűlés rendelkezésére, melynek felosztására nézve a közgyűlés elfogadta az igazgatóság azon javaslatát, hogy az osztalék 5%-ban, vagyis részvényenként 10 K-ban állapítsák meg, jutalmazásokra 4750 K, jutalék pótlásra 2587 K, jótékonycélra 1775 K t fordítsanak.

A közgyűlés özv. Gonda Jenőné irodatiszt és Molnár Károly igazg. tag halála felett érzett részvétét jegyzőkönyvileg megörökítette; a tisztviselőknök beszerzési pótlékot engedélyezett és 2000 korona veszteséget a kétesek számlájára

irt. Elfogadta a nyugdíjszabályzat revíziójára tett igazgatósági javaslatot, s a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta. Az elnökgazgató előterjesztése rendén Dr. Valentsik Ferencz országgyűlési képviselő, részvényes a részvénytulaj. felemelésé iránt tett javaslatot és felszólalására Dr. Hinkelér F. Ernő által adott választ, miszerint az igazgatóság ilyen irányban előzetes tárgyalásokat folytatott, tudomásul vették.

Végül a kilépő igazgatósági tagokat: Dr. Mezei Ödön, Soó Gáspár igazgatókat, Dr. Sebasi János elnököt és Daróczi Miklóst, ugyazintén a felügyelő bizottságot: Ugron Ákos elnököt, Tamás Albertet, Dr. Imreh Domokost, Pál Istvánt és Homolay Lajost visszaválasztották, mire a közgyűlés véget ért.

HIREK.

Székelyudvarhely, márc. 31.

Virágvasárnap

az emberek hozsánája hangzott fel; ma az Isten-ség megfélemlítő és feloldó ereje nyilatkozik meg a világot átfogó allolójában. Virágvasárnap és husvét: hangulat és valóság; az Istenség és az emberiség lenyegének megérthetetlen távol-sága. Tudjuk, hiszük, hogy megvan, de átérzeni, belátogatni a tudattal élni nem merünk...

A föld sarában megszoktuk a virágvasár-napi hangulatot, szomjúk is állandóan a földi-ségen legel, egyéniségünk is abba merül el; hozsánát kiáltunk egymásnak, hogy annál mélyeb-ben sebezhesük egymást, tömjénezünk egymás hiúságaival szemben, hogy annál féktelenebbül piszkolhasuk a szét nem rágott szellem ron-csait...

Minden kiri belőlünk a mi emberi, csak egy egy komor pillanat szokott visszavezetni az élet alfájához és omegájához, akkor, a mikor a vonagló természet végig harsogja utolsó nyöször-gését kinjúnak s a mikor a keresztény világ az emberiség szennyos tölekedésébe odaállítja a fájdalom keresztjét a a via dolorozát. Felébrednek ilyenkor a szunyadó vagyak és remények s va-lami kivágyik belőlünk. Felismerjük önmagunkat s az alloluja magasabb légkörébe vágyunk élni, feltámadni.

A mikép társadalmi töredékek dobják ma-gukat sárba és virágvasárnapi hangulatba, ugy a nemzetek, a népek milliói is megfélemlenek a cél és rendeltetés örök igazságairól. Tegnap még hozsánát kiáltottak egymással szemben, ma a gyilkoló tűzáradat minden poklán hajszolják egy-mást keresztül. Az egyéni élet tükre a népélet-nek. Szeretjük a tüzet, hogy megtisztulva az em-beriektől, annál magasabb életre támadjunk fel...

Kelet millió népe nem régen mindig hozsánával köszöntötte egymást és jött az idő, mikor az emberi ravasz fondorlatok — szuro-nyok ördögével ültek diadalt s egymásnak szegez-tett fegyverek villámaival a nagy életért a nagy halál ellen halálra keresték egymást, míg végre az emberi természet megutálta önmagát s eljött a keleti alloluja: Feltámadtunk!

A keresztény egyház gyászol, siratta a leg-szentebb és legboldogabb tragédiát, mit az em-ber és Isten harcza szült. Századok viharai át vegyül a siralom az ember lóhólásába. Most is velünk volt... szomorubbán, gyászosabban, mint valaha, mert nyugat vérpárelgő mezőin nem tört át még a kelet allolójája s a nyugati pokolra nem illeszthettük fel a feltámadás lobogóját, de nincs messze az idő, hogy ott is feltámadjunk.

A harangok Rómába mentek. Siri csodjót a nagy hétnek nem zavarta békére hívó beszél-getésük. Elmentek, régen oda vannak és régen gyászol a baba és Sion. Ércztorkuk vadharaggá változott. Valahol a Pó síkján és Albion büszke földjén szórják a félelmes halált azokra, kik ha-

lálra kerestek minket s hőmbőlő haragjuk azt dörgik messze nyugaton: Ne féljete, veletek az Isten, nemokára itt is feltámadtok.

A magyar baba földjén megsokasodott ár-vák és özvegyek zokogása tette szomorubbá a nagy hetet; kint a párolgó tavaszi mezőben ser-czogó ekevas mellett méla borulattal halad a szántóvető, — a műhelyekben csengő pöröly hangjába melankolikus magyar nőtá vegyül. Ne féljete! Az özvegyek, árvák zokogása, a pör-ölyök csengése, a szántóvető méla borulata, a magyar dal kesergése mind azt hirdeti: feltáma-dunk; szebb, tartalmasabb életre támadunk fel, mint valaha.

A pocsolya elazárad, dögletes levegője el-ozslik, a lelkek gyűlölete utálatot nyer önmaga mocskától; a világégésben megtisztul bennünk a mi földiség, — átalakul az egyén s vele nép és nemzet... és megismétlődik a történelem igaz-sága, hogy mindeu század hajnalán új életre éb-redünk és a magasabb eszme tisztaságában fel-támadunk!

G. I.

A társadalom áldozatkészsége. Az Udvarhelyi Híradó szerkesztősége újabb a kö-vetkező adományokat vette és hálásan nyugtázza:

A Vas-Székely javára: Szeutegyházassfalvi iskolás gyermekek márc. 15-iki színelőadásának jövedelméből Hozó János tanító által 50 K!

A vak katonák részére: Küküllőkeményszfalva község előljáróságától 25 K.

Hazatért hadifoglók részére: özv. Balázs Károlyné 100 K, Pap Lenke gyűjtése 10 K. (Ezt a 110 K-t dr. Valentsik Ferenczné urnának szol-gáltattuk be.)

Eljegyzés. Csefő Sándor, a helybeli ref. kollegium tanára eljegyezte Nagy Olgicztát, Nagy Lajos földbirtokos és neje szül. Solyomossy Olga kedves leányát.

Dobay Gizikét eljegyezte **Lukácsffy Tivadar** Erzsébetvárosban.

A hadikárok megtérítése ügyében a miniszter olyan intézkedéseket tett, melyből jog-gal következtethetünk arra, hogy a kártérítés rövidesen végig az egész vonalon megtörténik. Ugyanis a miniszter a bejelentések revízióját el-rendelte, melynek lejárata után az elsőrendű közszükségleti cikkek mintegy 80%-ának meg-térítésére lehet kilátásunk.

Az erdélyi új református püspök megerősítése. A király a vallás és közokta-tásügyi miniszter előterjesztésére Nagy Károlynak a kolozsvári teológia fakultás professzorának és egyházkerületi főjegyzőjének az erdélyi református egyházkerület püspökévé történet megválasztását megerősítette.

Gyűjtés a templomban. Husvét első napján, vasárnap, a hazatért foglók részére a templomokban a Vörös-Kereszt egyesület gyűjtést rendez. A kitett perselyeket a közönség érdeklődésébe ajánljuk.

A márc. 16. 1. estély rendező bizott-sága felkért a következő köszönő sorok, nyugtá-zás és elszámolás közlésére: A Vas-Székely, a városi főtér és a városi szegények javára rendezett estélyen a rendezőség a következő felülfizetéseket vette és hálásan nyugtázza:

Béroló Rohr hadserőparancsnok, Dr. Szöllősi Ö. 100—100 K, Becsek A. né 40, Bakóczy K. és neje Gyárfás P. 20—20 K, Körtvályfy, Soly-mossy L., Mihályfy, Dr. Hinkelér E., Br. Orbán J. 16—16 K, Lendray J., Pap Z. E. 14—14 K., Szentkirályi A. 13 K, Dr. Hinkelér Á., Dr. Imreh D. 11—11 K, Simó M., Dr. Orbán D., Fernengel Gy., Egy honv. földgy 10—10 K, Szentkirályi K., N. N., Huszmaungar alezredes. Pál S., Lakatos T., Dr. Konecz L., Kreibig ezre-des, Medveczky G—G K, Szabó G., Veress B., özv. Szakács K. né, Dr. Havas, Hain P. né, Sterba O., Parszián J., Forró G., Dr. Láuyi I., Elekes G., Paczek J., Rötter, Rösztler, Nagy J. 5—5 K, Bagó Gyuláné, Stimn N., Eördög, Caillag J., Imrich V., Löbl M. né, Parszián J. 4—4 K, Konecz A., Göllner B. 3—3 K, Czech Lipóné, Simó M. né, Kovács M. né, N. N., Tamás A. 2—2 K, Krausz I K és Törley Józsefné 400 K.

Ugyancsak hálás szívvel mond köszönetet a

